

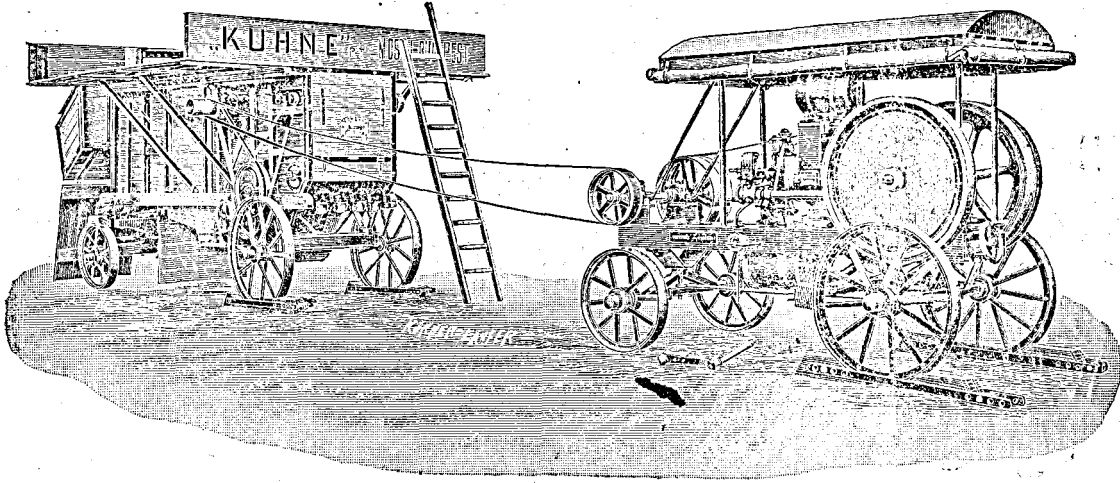
ERDÉLYI GAZDA

XLIV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1912 Március 31.

13. SZÁM.

Mindennemű **Talajművelő és porhanyító** eszközöket

VERA II. és MOSONI DRILL
sorvetőgépeket, új 2012

ROYAL-DRILL

sorbavető műtrágyaszóró gépeket,
hírdet 'Osborne' aratógépeket
elsőrendű kivitelben szállit

'KÜHNE' mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Moson.**

FŐRAKTÁR:

Elsőrendű benzinmotoros cséplőkészletek 3-20 lóerőig. BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900. Alakult 1900.

Biztosítási alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1.981.360.— K.
Tartalékok 2.401.687.53 "

Összesen: 4.383.047.53 K

1901. évi fölösleg 90.349.— "
1902. 59.782.26 "
1903. 109.331.73 "

1904.	"	"	72.438.23 K
1905.	"	"	61.730.60 "
1906.	"	"	39.243.65 "
1907.	"	"	41.877.32 "
1908.	"	"	31.088.76 "
1909.	"	"	106.589.64 "
1910.	"	"	120.164.33 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár elmaradott tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2.401.687,53 koronára ragnak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2008

Az igazgatóság.

Mindennemű

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

Kühne mosoni gépgyára és Mc. Cormick arató-gépgyár erdélyrészi vezérképviselete.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzúzokat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállithatunk.

2336

DINNYEMAG.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtisztá, kitünő minőségű válfajokban kapható:

Sárgadinnyék: Achnebát, Ananász zöldhúsú, Ananász vöröshúsú, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárgahúsú, Bomba zöldhúsú, Composité, Composité sárgahúsú, Lind Jenny, Margit, Muscatello, Carmelita Cantaloup, Non plus ultra zöld, Non plus ultra sárga, Párisi prescott cantaloup, Sirimpecek, Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kac-anka,

Turkesztán gombolyú Turkesztán sárgahúsú, Turk. zöld, Turk. nagy zöld, muskotály, Turk. Posa-féle, Corfui téli.
Görögdiényék: Apafai, Athénei, Aranysárgabélű, Debreceni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi, Halasi Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Narancs-görög, Onody-féle, Páratlan Sámsoni.

50 szemes adag	Fajtánként:	5 fészkeknek 17 tízben vetésére	— 20 kor.
100	100	100	1.60
100	100	100	1.60
250	250	250	1.60
500	500	500	1.60
1000	1000	1000	1.60

Öt holdon felüli rendelésnél külön kedvezményt, a megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s kívántra árjegyzékkel szolgál!

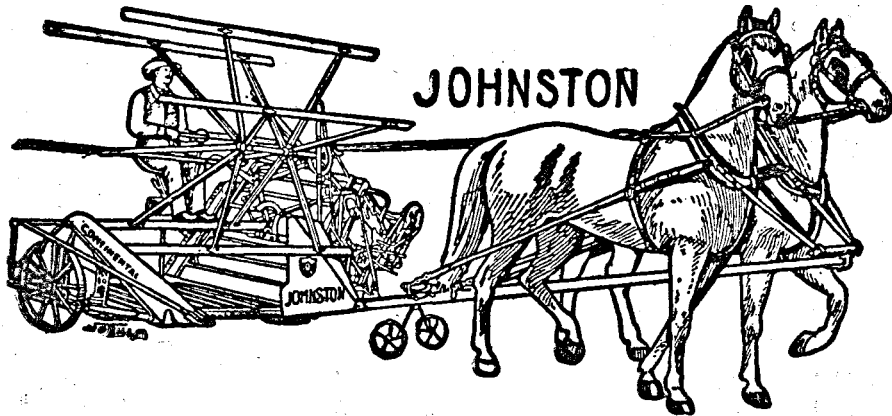
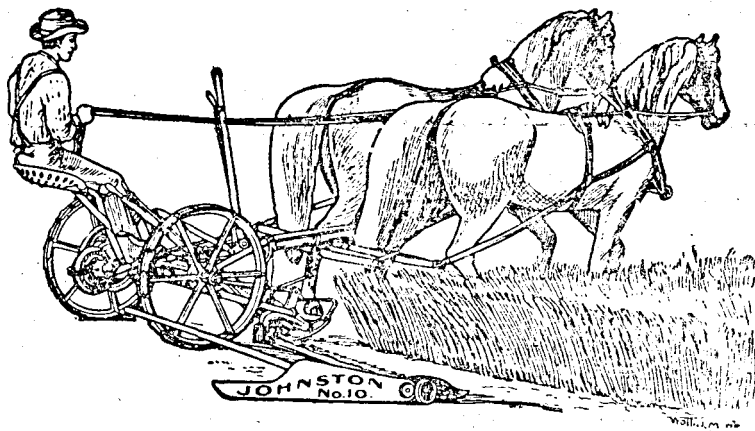
Biró Pál kertgazdasága

Debrecen.

2728

Ugyanott különböző Ananász, Skarlát és Hénapos fajú számoéca plánták kaphatók, 10 drb 60 fill., 25 drb 1.20 f., 50 drb 2 kor., 100 drb 3 kor., 1000 drb 20 kor.

Az eredeti amerikai
„Johnston” kévekötöző,
 marokrakó-
 aratógépek, fűkaszálók és
 szénagyűjtőgereblyék

tökéletes munkájuknál, mint
 egyszerű és tartós szerkezetüknél fogva,
 minden gazda elismeri, hogy
 az első helyet foglalják el.

Ajánlattal és ábrás leirással készséggel szolgál:

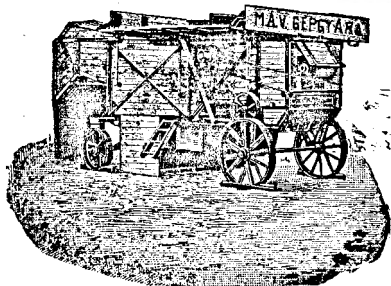
Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő:

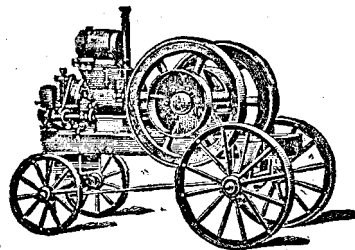
Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

2672

**Az állami gépgyár
 gyártmányai.**

Acélkeretű, golyóscsapágyas cséplőgépek, 10 légkörnyomásra szerkesztett lokomobilok.

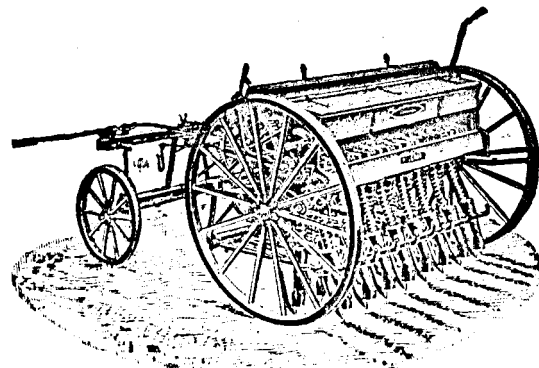
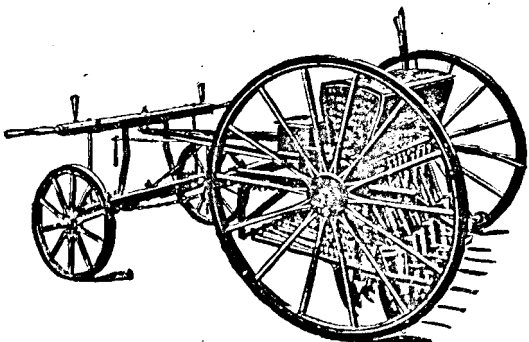
Legujabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

Utimozdonyok, gőzekék,
 aratógépek, fűkaszálók,
 államgépgyári félstabil
 compound gőzgépek.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári **szívógázlokomobilok.**

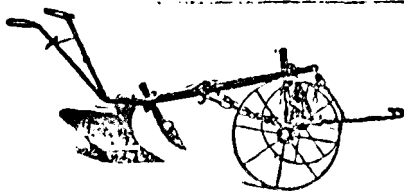
A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Rész-
 vénytársaság gyártmányai:

Losonci tolóhengeres,
Rekord meritőkanalas rendszerű
 és szab. **Rekord II.**
 kombinált vetőgépek. — Különleges
répavetőgépek.

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.
 Laas-rendszerű répakapák.
 Különféle talajmívelő eszközök stb.

Részletes árjegyzékkel és ajánlatokkal szívesen szolgál:
 A Magyar Kir. Államvasútak Gépgyárának
 Vezérügynöksége.

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám. 2021

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/4 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A kiscgazdák és az állattenyésztés.	157
A szövetkezeti biztosítás.	157
Palánta nevelés a melegágyban. <i>Cséres Gyula.</i>	158
Magyarfajta erdélyi bikák a XXVIII. tenyész- állatvásáron. <i>Gerbert Kálmán.</i>	158
A hereuntság és a trágyázás. <i>Herke Sándor.</i>	159
Kisebb szakközlemények.	159
Egyleti élet.	160
Vegyes közlemények.	161
Hirdetések.	

A kiscgazdák és az állattenyésztés.

Az országos állatösszeírás eredményeit nagy érdeklődéssel fogadta az egész közvélemény. Adatai több tekintetben meglepték a gazdák ellenségeit, de legmeglepőbb az a tény, hogy állattenyésztésünk terén erősen előtérbe léptek a kiscgazdák. Maga a statisztikai hivatal is megállapítja, hogy különösen a jobban jövedelmező sertésenyésztést a kiscgazdák karolják fel a nagybirtokosokkal szemben, akik a sertésbetegségek következtében jelentősen apasztották állományukat.

Az összeírás egyéb adatai is arra vallanak, hogy a hazai állattenyésztők között mind nagyobb többségre jutnak a kiscgazdák s ha pár éve az ország állatállományának kétharmada volt a kiscgazdák kezén, ugy abból a 2,264.656 állattulajdonosból, melyet a legújabb állatösszeírás kimutat, kétfélmillió bizonyára a kiscgazdák osztályából került ki.

Magyarország közép- és nagybirtokosainak a számát 25 ezerre tehetjük s így, ha még a városi lótulajdonosokat is leszámítjuk a fönti számból, nyilvánvaló, hogy két millió marad a 100 holdon alóli, azaz kisbirtokosokra, akik közül e szerint a háromnegyed többség érdekelve van az állattenyésztés ügyében. Az állattulajdonosok országreszi statisztikája is erre vall, mert a kisbirtokosok által nagyobb arányban művelt Duna jobbparti és a Királyhágóntuli részeken legerősebb az állattenyésztés és legtöbb az állattenyésztők száma. Hiszen a tejszövetkezetek és az állattenyésztőszövetkezetek tevékenysége első sorban ezeket a vidékeket hálózta be: Moson, Baranya, Somogy, Tolna és a székely vármegyék kis-

tenyésztőinek a hire már az ország határait is tullepte.

A marhatenyésztést illetőleg is helyes tehát a megfigyelés, amelyet a statisztikai hivatal a sertésenyésztésnél megállapított, hogy a tenyésztést a kiscgazdák veszik kezükbe. Ez a jövő fejlődés iránya. A jövőben a kiscgazdaosztály mind erősebb és erősebb osztályrészt is nyer az állattenyésztésből.

Ezzel azonban halomra dől az agrárvámvédelem ellen megindult izgatás egyik leggyakrabban emlegetett vádja, hogy az állattenyésztés vámvédelme csak a nagybirtokosoknak használ. Hazugsággá zsugorodik össze az az állítás, hogy az argentinai hus és a balkáni állatbehozatal meggátlása csak nagyuri kívánság, mert az állattenyésztés vámvédelme annak a kétfélmillió kiscgazda becsületes jövedelmének megóvására irányul elsősorban, akik az állattenyésztők tulnyomó zömét alkotják.

Most már talán világosabb lesz a tulsó tábor előtt, mely ma is a mezőgazdaság vámvédelmét akarja csorbitani, hogy mikor Argentina és a Balkán előtt meg akarja nyitni határainkat, a kiscgazdák millióinak életerejét akarja megcsökkenteni.

Az állatösszeírás eredményeiserint egyedül a sertésállományról van némi visszaesés. A merkantilis agitáció tehát a sertésbehozatalért fog közelebb legélesebb harcot indítani, nyissuk meg a határt a szerb sertésbehozatal számára. Ép a sertésenyésztés az azonban, amelynél maga a statisztikai hivatal állapítja meg, hogy a kiscgazdák kezdik erősen felkarolni.

Ezen a ponton tehát a napnál világosabb a merkantilis és agrárellenes izgatás a kiscgazdákkal szemben.

A Magyar Gazdaszövetség azonban a legújabb észlelések után, melyek szerint kiscgazdátársadalmunk minél erősebben vesz részt az állattenyésztésben, még kitartóbban folytatja küzdelmét a vámvédelemért.

Hagyományai, céljai és elvei a kiscgazdák, a falusi népmillióinak a védelmére kérésztetik s folyhat-e ez a védelem érzékenyebb, féltettebb ponton manapság, mint az állattenyésztésünket fenyegető vámpolitikai törekvésekkel szemben?

A számok beszélnek, felvilágosítják még azokat is, akik eddig tétováztak s egy táborban lesz a mezőgazdasági vámvédelemért a Magyar Gazdaszövetség zászlaja alatt Magyarország egész földmívelő népe.

A szövetkezeti biztosítás.

Azok között a szövetkezeti alkotások között, amelyeket a Károlyi Sándor gróf lelkes agitációjára felbuzduló gazdátársadalmi tevékenység hozott létre, egyike a legkiválóbbaknak: a Gazdák Biztosító Szövetkezte. Ha ennek a szövetkezetnek az élettörténetét vizsgálat tárgyává tesszük, azt látjuk, hogy létrejöttének legfőbb indoka szintén az uzsora volt. Amint, hogy a fogyasztási szövetkezeteket az áruzsora, a hitelszövetkezeteket a pénzuzsora hozta létre, éppen ugy köszönhetjük a Gazdák Biztosító Szövetkezte megalkotását annak, hogy a biztosító közönség pénzén meggazdagodott spekuláns biztosító társaságok folyton ujjabb és ujjabb manipulációval iparkodtak már is eléggé duzzadó eredményeiket mégjobban megtönni.

Csak 10—12 évvel ezelőtre kell visszatekintenünk, amikor a gazdaközönség valószággal képtelen volt arra, hogy jégkár ellen biztosítson, mert a kartelba lépett biztosító társaságok évről-évre emelték a biztosítási díjakat. Ha már most figyelembe vesszük azt, hogy 10—12 évvel ezelőtre mily alacsonyak voltak a terményárak, a mezőgazdálkodás mennyi tenger bajjal küzdött, könnyű megmagyarázni a gazdaközönség óriási elégedettségét, mert hiszen a gazdálkodásból származó csekély hasznót csaknem teljesen oda kellett fizetni biztosítási díjba. Ekkor támadt a magyar gazdáknak az a gondolat, hogy teremteni fognak a maguk részére egy oly biztosítój intézetet, amely nem akar milliókat összeharácsolni, hanem ami tölösleg marad a biztosítási díjakból az esetleges károk kifizetése után, azt visszatérítik a biztosítottak részére.

A gazdaközönség nem is csalódott számításában, a szövetkezeti biztosítás eszméje kezdett mindinkább népszerű lenni, ugy, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezte ma a 11-ik üzletév befejeztével akár forgalmát, akár meg-

Magyar

Gazdasági és kert

MEZŐGAZDÁK

GAZDÁK

szövetkezete

legjobb beszerzési forrása

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

bizhatóságát tekintve, egy sorban áll a leg-hatalmasabb biztosító intézetekkel. Pedig a szövetség biztosítási díjtételei lehető leg-alaacsonyabbak és hozzá évenként vissza is téríti a biztosítási díjak egyrészét. Az idén pl. 54.983 korona díjvisszatérítést ad, ami kereken 5 százaléknak felel meg. A díjbevételek ugyanis meghaladták a félmillió koronát, míg kártérítés címén 82.000 koronánál nagyobb összeget fizetett ki.

Mondanunk sem kell, hogy a Gazdák Biztosító Szövetsége ma már nem csupán jégkár elleni biztosító intézet, mert mindjárt a kezdet kezdetén felvette működési körébe a tüzkár elleni biztosítást is, majd később az életbiztosítási üzletágat vezette be, sőt egy fiókintézmény a Gondviselés Társulat megalapításával sikerült egészséges versenyt támasztania az országban nagy számban működő temetkezési egyleteknek is, amelyek szintén jól értenek kozzá, hogy kell kegyeletes jelszavak alatt a filléreket s koronákat kihuzni az emberek zsebéből.

A Gazdák Biztosító Szövetsége tehát a szövetségi eszmében rejlő óriási anyagi és erkölcsi erőket a gazdasági tevékenység olyan mezejére vitte be, s kamatoztatja éppen a gazdaközönség érdekében meglehetősen busásan, amely mezőkön eddig maga a közönség teljesén ki volt szolgáltatva a spekulációnak. A biztosítás terén ugyanis egészséges verseny talán az első időkben sem volt már meg, mert ha megalakult egy-egy új biztosító intézet, első dolga volt szövetségbe lépni a többiekkel. De nem ám azért, hogy az egyesülésben rejlő erőt a közönség javára kamatoztassák, hanem éppen megfordítva. Pusztán csak azért, hogy kikerüljék az egymásközötti versenyt. A jégkartel, a tüzkartel ma is virágzik, de már nem olyan veszedelmes, mert a Gazdák Biztosító Szövetsége megalkotásával a gazdasáradalom létrehozta azt a hatalmas tényezőt, amely, ha nem is törte meg teljesen a kartelben álló biztosító intézetek egyeduralmát, de minden esetre jelentékeny mértékben korlátok közé szorította azok működését. A szövetségi eszmének tehát egy újabb diadalmát jelenti a Gazdák Biztosító Szövetsége állandó fokozatos fejlődése s ha a magyar nép ezután is ily mértékben veszi pártfogásába ezt a szövetséget, mint eddig, bizonyára még fényesebb eredményeket várhat tőle.

Palánta nevelés a melegágyban.

Virág, vagy pedig konyhakerti növény termelésünk nem csak a mag jóságától, csiraképességétől és faj azonosságától, hanem sokszor a palánta nevelésétől is függ; mert hiszen csakis az erőteljes, edzett palánta tud jobban ellentállani minden időjárásbeli szélsőségeknek és ugyancsak az ilyen edzett palán-

tábol fejlődhet a legtokéletesebb, a legkiadósabb növény is.

Ha vannak a virágfélék között olyanok, mint például: Campanula, Delphinium, Iberis, Papaver stb., vagy pedig a konyhakerti növények közül: sárgarépa, petrezselyem, laboda stb. melyek magvait egyenesen a szabadban a termelő helyre lehet s kell is vetni addig vannak ismét mások, olyanok mint: viola, őszirózsa, Petunia stb., vagy konyhakerti növények közül: a káposztafélék, paprika, zeller, paradicsom stb. melyeket melegágyba kell vetni s az ott felnevelődött palántát lehet aztán idejében a szabadban, a termelő helyre kiültetni.

Minden ilyen palánta nevelésnek első kelleke az, hogy a melegágy megfelelő legyen, ami abból áll, hogy napnak fekvő, szélől különösen pedig északi szélől védett helyen legyen készítve; hogy annak talaja jó minőségű, televényes és homokkal lazított legyen és ne legyen tulságos meleg. Nem szabad palánta nevelő melegágyat, főképen zordabb vidéken észak vagy keletnek való fekvésbe helyezni, mert ilyen fekvés mellett nem lehet szellőzni, illetve a kikelt palántákra friss levegőt bocsátani.

A friss, de nem hideg levegő az, amely a növényeknek, főképen pedig a palántáknak a nevelésnél nélkülözhetetlen elem. Itt csak mindig a közép arányt kell eltalálni, vagyis mindig alkalmazkodni kell a levegőzésnél az időjáráshoz, a szélirányhoz és a palánták fejlődési fokozatához.

Mihelyt kikelt a mag, illetve az apró palántáknak első úgy nevezett sziklevelük kibontakozott, hacsak nincs valami zord időjárás — már lehet; sőt kell is bár csak egy félórára levegőzni.

Alkalmatlan időben már az is pótolja a levegőzést, ha úgy a déli órákban a melegágyi ablakot magasra felemelik, de nyomban le is eresztik, hogy így legalább az éjjel fejlődött trágyagőz kiszabadulhasson.

Minél jobban fejlődnek a növények és minél jobban erősödnek a napsugarak, annál többet kell levegőzni a palánta melegágyat, mert ezzel az eljárással megóvatnak a növények attól, hogy hirtelen felnyurguljanak. Inkább legyen az a palánta alacsonyabb, de zömök, vastag és hem hosszú vékony. Hibás tehát az az eljárás, hogy a palánták csak akkor részesülnek levegőzésben, amikor már ötödik-hatodik levelök is kifejlődött, az ilyen vékony s egyáltalában gyenge palánta még a legkedvezőbb körülmények között sem tud már tökéletesre kifejlődni, még kevésbé a szabadban kiadós terménnyé növekedni. A gyakorlati kertész szinte lesi az alkalmas pillanatot, amikor szellőzni lehet, mert tudja, hogy a palánta nevelésnek sikeres eredménye mindig a helyesen alkalmazott levegőzéstől függ.

Az efféle palánták neveléséhez, — mint azt már említettük, — a melegágyaknak nem szabad tulmelegnek lenni s ezt úgy lehet elérni, ha a melegágy készítésénél a friss szalmás lótrágya keverve, rétegezve lesz rakva hidegebb természetű trágyával, vagy pedig mindig a legjobb lomblevéllel, melyet minden előre látó kertgazda erre a célra már. összegyűjt.

Csak a korai zöldség hajtásánál, vagy pedig a virágkertészet köréhez tartozó több olyan dugványról szaporodó növénynél indokolt az olyan melegágy, amelynek altalaja 20+28 C. között ingadozik, hogy a gyors gyökeresedést illetve a növekedést elősegítse; de palánta nevelésnél az ilyen melegágy egyenesen káros, mert tulságos gyors tempóban fejleszti a növényeket úgy, hogy azok csak vékonyak és gyengék maradnak még akkor is, ha levegőzésben részesülnek.

Ha szigorú az időjárás, akkor lehet a palántákat azzal is megvédeni a megfagyás ellen, hogy felülről takartatnak be az ablakok szalmatakaróval és deszkával, melyre éjjelekre trágyát is lehet rakni.

A helyes palánta nevelésnek az is lényeges kelleke, hogy a mag ne sűrűn vetesék el, vagy ha már ez megtörtént, akkor a kikelt palántákat ki kell ritkítani, ugyannyira, hogy minden egyes palánta szabadon álljon.

Óvakodni kell a palánta szedésénél attól is, hogy azok az öntözés által meg ne fázzanak, amit úgy lehet elkerülni, ha langyos vízzel öntöztetnek azok.

Akkor pedig, amikor a tavaszi melegnapok bekövetkeznek, s hidegtől nincs már mit tartani, fokozatosan kell a palántákat a szabad levegőhöz szoktatni még éjjel is s legkésőbbben a szabadba való kiültetés előtt egy héttel az ablakokat is le kell venni a palántákkal telt melegágyról. Csakis a szabad levegőhöz teljesen hozzászoktatott, edzett erős palánta hoz a legkevesebb csalódást még mostoha időjárás mellett is és ugyancsak az erős palánta tud jobban ellentállani a férgenek és betegségeknek is.

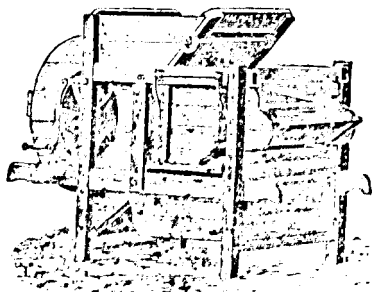
Ha tehát valamely palántáról nevelt növény csalódást hoz, annak nem mindig az időjárás, vagy a rossz mag, hanem a helytelen palánta nevelése is lehet az oka.

Csörer Gyula.

Magyarfajta erdélyi bikák a XXVIII. tenyészállatvásáron.

Amidőn Pestre érve a tenyészállatvásár katalógusának első kefelenyomata kezembe került, a magyarfajta tenyészetek között csakis az erdélyi róm. kath. Státus uradalmának öt bikája szerepelt. Olyan elhagyatva éreztem magam, vajjon képesek leszünk-e az erdélyieket megfelelően képviselni, azoknak babért szerezni.

A katolikus státus radnóti uradalmának

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európszerte első helyen elismert külön szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

három bikája érkezett meg elsőnek (kettő a székelykereszturi tenyészbika-vásáron lett eladva) a XX. sz. magyarfajta tenyészetek részére fenntartott istállóba, azután szállingóztak egyenkint a többi tenyésztők állatai mintegy 38—40 drb.

Ha a szemlélő elfogulatlanul végig tekintett a szakaszonként elhelyezett tenyészteken, úgy kénytelen akarva nem akarva igazat adni Buzi Géza Félix szerkesztő ur az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok”-ban közölt beszámolójának, ahol ezeket írja: A magyarfajta „haushoch” vezet a román kath. státus radnóti uradalmának kiállítására. Öt helyett csak három bika, de azután van benne minőség. A székelykereszturi győzővel, mely Győző névre is hallgat, Sperker Ferenc itt is remekelt. Nagyon is megérdemelte az I. díjat, de a kiállított „Vidor” is remek példány volt. Ezzel be is fejezem a magyar marháról szóló referátát, mert én a többi kollektiónál felémeltetendőt alig-alig találtam, hol vannak a remek formák, a csontok, hol az erő? Körülnézek mindenfelé, de mindhiába, nem találok azt, amit keresek. Midőn a magyar szarvasmarha depekorációjával drágul a magyar marha, akkor éppen azért kell jól tenyészteni, jól is kell adni, hogy ezen annyira megvetett, de elsőrangú igavonó fenntartható legyen.”

Régi igazmondás, hogy a számok bizonyítanak. Beszéltessek a számokat. Az erdélyi román kath. státus radnóti uradalmában három drb. az erdélyi jellegű magyarfajta szarvasmarhát tenyésztők egyesülete által törzskönyvezett bikát vitt fel a kiállításra. 1. A „Vidor” apáról anyáról Sperker-féle 2 és fél éves súlya 723 kilogramm. eladatott gr. Wenckheim Frigyes borossebesi uradalmába 3000 koronáért. 2. „Hamis” anyáról radnóti apáról Sperker-féle 2 és egynegyed éves súlya 660 kilogramm eladatott Wolfinger Lajosnak Hartára 2500 koronáért. 3. Győző apáról anyáról Sperker-féle 2 éves 640 kilogramm eladatott gr. Wenckheim Dénes dobozi uradalmába 3500 koronáért. Megemlíteni kívánom, hogy a „Győző” Székelykeresztúron az I-ső díjat nyerte, 300 koronát, Budapesten szintén az I-ső díjat nyerte, 600 koronát; eladatott 3500 koronáért, vagyis összesen szerencsés gazdájának 4400 koronát hozott, így tehát kilonként 6.87 koronáért értékesült.

Ilyen árak mellett mindenki beláthatja, hogy érdemes magyar szarvasmarhát tenyészteni, de csak ha jól, jól tenyészünk.

Gerbert Kálmán

A hereuntság és a trágyázás.

A gyakorlati gazdák is eléggé ismerik azt, hogy ha huzamosabb ideig termelnek ugyanazon talajon herét, akkor évek múlva azt tapasztaljuk, hogy a here mind gyengébben és gyengébben fejlődik, néha éppen csak él vagy ki is pusztul. Ezt hereuntságnak nevezik. Hogy mi okozza ezen hereuntságot arra többféle ma-

gyarázattal szolgál a tudomány, de, hogy melyik magyarázat a helyes, hogy mi a hereuntság tulajdonképeni oka, az még teljes biztonsággal nincs megállapítva.

Egy ezek szerint a hereuntságot az okozza, hogy a növény gyökere bizonyos anyagot választanak ki, mely anyag, ha több éven keresztül ugyanazon talajon terem a növény, nagy mennyiségben fölszaporodik és akkor már a növényre károsan hat, a fejlődésben gátolja azt.

Mások szerint a növényvel kapcsolatban bizonyos állati és növényi élősködők élnek, melyek ha nagyobb mennyiségben felszaporodnak, akkor a növény fejlődését megakadályozzák. Ha ugyanazon talajon éveken keresztül termelik a herét, ezen élősködők olyan nagy mennyiségben fölszaporodnak, hogy már a herét a növekedésében megakadályozzák. A herénél is hasonló parazitát gondolnak, mint a répánál a nematoda.

Viszont mások, főleg Kossowich orvos tanár, ki sokat foglalkozott a hereuntság kérdésével, azt állítja, hogy a hereuntságot legvalószínűbben a talajtápanyag, főleg kali és foszforhiánya okozza. A here nagyon sok tápanyagot von ki a talajból és évek múlva a talajban már nem lesz a herének elegendő kali és foszforhiánya, miért csak nagyon gyengén tud fejlődni.

Más növény is sok tápanyagot von ki a talajból és a hereuntsághoz hasonló jelenség még sem mutatkozik, de a többi növények kevesebb káliumot és foszforhiányt vonnak ki, mint a here. A here leginkább káliumot von ki a talajból nagy mennyiségben, a foszforhiány felvétele lényegesen kisebb, mint a kali fölvetel, hiszen 4—5-ször annyi káliumot vesz fel, mint foszforhiányt. Az ismeretes, hogy a pillangós virágú növények lényegesen több káliumot és foszforhiányt vesznek fel, mint a nem pillangós virágúak. Ennek egyik oka abban van, hogy a tápanyag fölvetelt mindig a minimumban levő tápanyag szabja meg. A nem pillangós virágú növények csupán a talaj nitrogénjéből táplálkoznak, s a talaj szerves nitrogénje nem alakul át gyorsan oldható nitrogénné és igen gyakran, a nitrogén van minimumban, ami esetleg kevés is, miért a többi tápanyag, mint a kali és foszforhiány fölvetel is kevés. Ellenben a here, mint pillangós virágú növény nem csak a talaj nitrogénjét veszi fel, hanem levegő nitrogénjét is értékesíteni tudja és mivel nitrogén bőségen áll rendelkezésére a kali és foszforhiány fölvetel is bőséges. Bizonyos idő múlva a talaj kalija annyira kifogy, hogy a növénynek már nem lesz elegendő. Ekkor a here gyengén fog fejlődni.

Ezek szerint a hereuntságnak a tápanyaghiány lenne az oka, amin a trágyázásnak segíteni kellene, de mégis tapasztalták azt is, hogy a hereuntságon sokszor már a trágyázás sem használ. A trágyázott földben sem terem jól a here. Ennek oka abban van, hogy a here gyökere mélyen van és a here gyökere ezen mélyebb talajrétegek tápanyagát zsarolja ki és ide a trágya nehezen jut le. Főleg a száraz vidékeken, ahol a csapadék kevés, a trágya nem tud eléggé felolvadni és az alsóbb talajrétegekbe ahol a here gyökere van lemenni. De ha a talajnak elegendő nedvessége van, a trágyát mélyen alászántják, a here ismét jól fog fejlődni.

Kossowitsch azt mondja, hogy a hereuntságnak igen jó orvossága a mesterséges trágya, főleg a kali és foszforhiánytrágya. Hogy a trágyázás milyen jó hatással van a herére, azt egy újabb orvosi kísérlet is igazolja, mit most végeznek 1905-ben kezdtek és 10 évig

fog tartani. A kísérletet a peterhofi kísérleti telepen végzik 250 parcellán. ezen kísérlet négy évi eredménye is azt mutatja, hogy a herének egyik legfontosabb tápanyaga a kali; azon parcellán, melyet káinnal trágyáztak lényegesen nagyobb terméseket adott a here, mivel a trágyázatlan vagy thomassalakkal, vagy chilissalakkal trágyázott parcella. Mert a káinnal elért terméstartalom 1 hektáron 19.8 mm. volt, míg a chilissalakkal trágyázás csak 7.2 mm. terméstartalmat adott, ellenben a Thomassalakkal hatására csak 1.8 mm. volt a terméstartalom. De legjobb volt a hatás, legnagyobb volt a here termés, ha káinnal és Thomassalakkal adtak együtt, mert ezen esetben 36 mm. a trágyázás által okozott terméstartalom.

Ugy a Thomassalakkal, mint a káinnal minden esztendőben megtrágyázták a talajt. És trágyázás mellett a here elég jól fejlődött, a hereuntság nem volt tapasztalható. Főleg jól fejlődött a here a kali trágyázás jelenlétében, a Thomassalakkal egyedül adva már a hereuntság jelei mutatkoztak, de káinnal és Thomassalakkal trágyázással hereuntság nem volt, az egyéb trágyázásnál a here nagyon fogyott, de a káinnal trágyázásnál nagyon keveset fogyott a here.

Hogy a trágyázás milyen jó hatással volt a hereszena botanikai összetételére, azt a botanikai elemzés igen szépen mutatja meg 5 évi trágyázás után a következő volt:

	termés 1 hektáron mm.	here %	10 egyéb növény %
trágyázatlan	21.6	36.4	60.4 3.2
Thomassalakkal	15.3	6.4	60.4 24.2
Thomassalakkal + Chilis.	27.9	8.3	70.5 21.2
Káinnal	39.7	80.0	17.2 2.8
Thomassalakkal + káinnal	73.3	76.6	23.1 0.3
Thms. + káinnal + Chs.	72.9	72.9	28.3 2.8

Ezek szerint a kali trágya igen jó hatással volt a herére, a here fejlődésének, elterjedésének nagyon kedvező volt, hiszen a kali trágyázásnál a szénának 80%-a here volt. De sokkal jobb hatása volt a termés nagyságára, ha a kali trágya mellett foszforhiány trágyát is adtak. igaz, hogy a here egy nagyon kis mértékben fogyott, hanem a termés lényegesen növekedett.

Ezek szerint a here termesztésénél a kali trágyának igen nagy fontossága van s herét főleg a kali-szegény talajokon csak rendszeres kali és foszforhiány trágyázással lehet huzamosabb ideig termelni.

Herke Sándor.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Hogy védekezzünk a Lema ellen?

Pálffy Dezső urnak az „Erdélyi Gazda” március 17-én megjelent védekező a vetéshéritő-bogár kártétele ellen szóló kérdésére a feleleteket szintén a legnagyobb érdeklődéssel várom, mivel jó magam is az ajánlott védekezési módok mindegyikét megpróbáltam, de a védekezésnek nem volt meg a kellő eredménye.

Szárazabb években a Lema által okozott kár igen nagy, úgy, hogy jóformán az egész termést veszélyezteti. Annakidején a rovartani állomáshoz fordultam, az állomás 2 százalék dohányig kivonattal (Thanatonnal) való permetezést ajánlotta. Permeteztettem is, még pedig nemesak a megtámadott foltokon, hanem azonkívül mintegy három méternyi távolságban. A kívánt eredmény elmaradt. A védekezések közül a legjobbnak találtam a megtámadott foltokon a lárváknak nyírfaszaprúval való többszöri erős lesepűzését.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chifon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fia és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget készíttve, olcsó árban található. — Minden fajta és nagyságú szalon, ebédlő és szőnyeg, gyapjú és csipkegöngyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedül forraktára.

Csatlakozva Pálffy Dezső urhoz kérem a gazdatársakat, ha tudnak bevált védekezési módot, úgy közöljék azt e lap hasábjain.

Gerbert Kálmán.

+ A tyukok szerepe a kertben. Mindenki, aki kísérletet tett azzal, hogy tyukjait a kertben futkosni hagyja, rövidesen arra a meggyőződésre fog jutni, hogy ez a tyukok által okozott kár folytán hosszabb időre nem lehetséges. Azonban azoknak a kerttulajdonosoknak, akik szeretik a szárnyast és örülnek azok sürgös-ködésének a kertben, az lehet ajánlani, hogy gyöngytyukokat alkalmazzanak, amelyek jó szolgálatot tesznek a kártevők pusztítása tekintetében. A gyöngytyuk nem kapar, csak akkor, ha fészket akar magának készíteni egy rejtett helyen, vagy itt-ott homoktűrdőt akar venni, Féradhatatlan azonban a kertben a fülbemászók, hernyók és egyéb rovarok pusztításában, különösen szeretik a sáskát. Eltéve természetesen azt, hogy a kertben találjanak gyepest helyeket és bokrokat. Hangjuk tagadhatatlanul kellemetlen, azonban azt ritkán hallani, ha szabad kifutásuk van, míg az ólban kellemetlenekké válnak rikoitozásuk folytán.

Egy gyakorlati oazda közli, hogy ő szabadon hagyja futni gyöngytyukjait, háromszor napjában kevés szemesedelt szór nekik. Azonban táplálékukat főként mugok keresik. Igen szelidekké válnak különösen az esetben, ha nyelásádokkal pl. nyers hussal vagy almaszeletekkel is etetjük. Azt tartják róluk, hogy szeretik rejtett helyen tojni tojásaikat, azért az említet dazda azt a fészket, amelyet gyöngytyukai bokor alatt készítettek, nem zavarta meg és abban néhány megjelölt tojást hagyott. Április végétől augusztus végéig 75 tojást tojt egy gyöngytyuk. A fiatal gyöngytyukot nehezebb felnevelni, mint más csibét, mert az első két héten nagyon kenyések, későbbben azonban gyorsan nőnek és csak a nedvesség iránt érzékenyek.

EGYLETI ÉLET.

Jegyzőkönyv,

felvétellett az E. G. E. kolozsmegyei osztályának 1912. évi március 17-én, Kolozsvárt a megyeházán tartott közgyűléséről.

Elnököt: Dózsa Endre sz. o. alelnök.

Előadott: Dr. Cséner Lajos.

Jelen ooltak: báró Jósika Gábor, Lészay Ferenc E. G. E. alelnökök, az Orsz. Gazdaszövetség részéről dr. Schandl Mihály titkár, a kolozsvári gazd. egyesület részéről Kilin György titkár, továbbá: Csiki Elek g. felügyelő (Dés), dr. Péter Béla, Jakab László, dr. Seyfried Károly, Sztankovits János, gr. Teleki Ferenc, Juhász Árpád, Kovács Béla, gy. Rosenberger Sándor, Kún László, Wolszky Győző, Sipos Géza, Ujtalvi István, Urbanek Lajos (Nagyenyed), Kovács Béla (Bács), Máthé István, Kerekes Lajos Vincze János, Josa Samu, Albert Mihály, Zombory László, Széll Mihály, Györbiró Sándor, Szikszay Ferenc, Fekete Antal, Jászberényi András, Scheiner György, dr. Bittera Miklós, azonkívül a bánffyhungyadi, türei, választói, nádasdoróci, kisbácsi, szucsági, nagypetrii, makófalvi, zentelki, kiskapusai, bogártelki, vistai, györgyfalvi, szászfenesi, kajántói stb. gazdakörök képviselői, összesen mintegy 120 gazda jelent meg.

Előadó felkéri Fekete Antal, Szikszay Ferenc és Szép Károly tagokat, hogy kül-

dötségileg meghívják az elnököt, azalatt az egész gyűlés a Hymnust énekelte el.

1. Dózsa Endre cs. és kir. kamarás, alispán elfoglalja az elnöki széket, s megnyitja a szakosztály rendes évi közgyűlését.

Tisztelt szakosztályi közgyűlés!

Még künn lengenek a zászlók a vármegye falvaiban, künn lengenek a lobogók Kolozsvár városában is. Március 15-e csak pár nap előtt folyt le, még mindnyájunk lelkében elevenen lüktet, az az ünnepélyes hangulat, amelyet a magyar szabadságnak szent eszméje lelkünkbe öntött. Sok szép eszmével telt beszéd hangzott el e napon. Egyike ezen gyönyörű beszédeknek az is, amely a március 15-i ünnepélyek alkalmával a Ravasz László ajkairól hangzott el. Ő is a mi vármegyénk szülötte, ő is egyike azon embereknek, akik születésük óta lelkükben hordozzák azon érzéseket, melyek a magyar fajt különlegessé teszik. Ő mondta, hogy a szabadság, amely annyi igazi ember lelkében kelt oly magasztos gondolatokat, «aranyos köpenyeg, melyet meg kell tölteni gondolattal.» A szabadság az, mely életet, az az életető levegő. Levegő nélkül tudjuk, nincs élet, de azt is tudjuk, hogy a levegő maga még nem élet. A szabadságot meg kell tölteni tartalommal, igaz törekvéssel. És a szabadság felhasználásának, a szabadság alkalmazásának módja az, amely nemzeteknek megadja az irányát, a jellegzetességét, Megadja a nemzetnek különleges karakterét. Sajátságos az, hogy hogyan fejlődnek a szabadság égisze alatt a nemzetek. Miként volt a görögnek a nemzeti ideálja a művészi érzék, a franciáknak a dicsőség. A gloire, amelyet a francia génusz alkotott s mely előtt minden más nagy gondolat elhomályosul. Ezért felejtethetetlen nekik Napoleon a dicsőséges császára.

Miként nyilvánul a szabadság az olaszoknál a nemzeti egység eszméjében?

Ha sir az olasz, ha vigad az olasz leghőbb óhajtása: Evviva la patria, evviva la gloria, evviva Garibaldi.

Az angol nép ideálja az angol nemzet gazdagodása, a vagyoni előhaladás. Ma is a parlamentben ott ül a speaker a gyapjuzsákon. Mindez jellemzi, hogy Anglia miként használta fel a közszabadságot.

A németnek ideálja a hatalom: «Macht geht vor Recht».

Csak a lengyelnek volt egyedüli ideálja maga a szabadság, a lengyel tévesztette össze a célt az eszközzel. A lengyel nemzet ezzel a magasztos céllal elesett, éppen mert a célt az eszközzel tévesztette össze. A magyar nemzetnek a nemzeti ideálja a föld maga, a föld szeretete, a haza szeretete. Az az erős érzés, lelki lekööttség a rőghöz magához, ezt fejezik ki a költők, politikusok, nagy hontalanjaink: «Maroknyi port viszek velem siromba zálogul».

A magyar nemzeti érzésben benne van a rög szeretete révén a hazaszeretet. És ez egészen sajátos.

A magyar vándor, nomád nép volt. Harcban élt az egész világgal. Hogyan tudott olyan hazát szerezni, mely lelke lehetével összeforr. Lehetetlen másként megérteni, mintha a magyar nemzet jövőjének és multjának ezen földhöz kötöttségében az isteni rendelés munkáját látjuk. Ha

az ember vizsgálja az egyes nemzeteknél azokat a jelenségeket melyek a gazdasági fejlődésük az irányvonalait jelzik, azt találjuk, hogy ezen irányzatok hullámzó vonalat mutatnak. És hullámvonalakban két nagy irányt látunk: az egyik a keleti népek fejlődése, hullámvonala, másik irányvonal a nyugatiaké.

És mindig a csúcspontját nézve ez irányvonalnak, a legérdekesebb, hogy a joni származású népek megalapítják Athént, egy olyan kulturvárost, melynek legmagasabb törvényei a földre vannak alapítva. Solon ugyanis nem születés szerint, hanem nagyon szerint osztályozza a népet és különbözetet meg napszámcsokat, lovagokat és arisztokratákat. Ez az első olyan osztályozás, mely a föld értékelését és a vagyoncenzust állapítja meg mérveül a társadalomnak.

Ezzel szemben áll a nyugati irányzat, az az irányvonal, amelyet nyugatról hoznak be. Ennek legelsője Spárta, hol nem a munka, a szorgalom, hanem a katonai erő állapítja meg a társadalmi osztályokat.

Ebből az irányzathoz átszűrődve a keresztény vallás tanaiban kifejtett isteni rendeltetés eszméjének vetődik meg az alapja. Annak a hatalmi alakulatnak, mely a királyi rendeltetésre vezet. Ugyanez azután megteremt a nemességet, majd a rabszolgaságot.

Ez az irányzat a feudalizmus irányzata. Erre legjobb példa a rómaiak példája. Romulus és Remus megteremt az úgy nevezett patriciusokat a Patres conscriptiót.

Ebből alakul Róma és fokozatosan megy a hullámvonal patriciusoktól a népig a néptől a rabszolgáig.

Ebből a viszonyból fejlődik ki a plebs örökös harca, olyan irányban, hogy mindazon jogokat, azon köteleességekkel együtt megkívánja, melyekkel a felső osztályok felette uralkodnak.

E két különböző irány közt a magyar nemzet keleti származásánál fogva természetes, hogy nem választhatott mást, mint amit Solon törvénye képviselt.

A legelső magyar törvény, a székelyek törvénye mutatja ezt. Itt ugyanis egységes és osztatlan nemességet képezvén az egész székelység osztálykülönbséget csak a vagyon tett. Így a székely primor volt, ha vagyona nagysága megütötte az ehhez szükséges fokot, lófi volt, primipilus, ha harcban lóval mehetett, pixidiarius volt pedig az a székely, aki maga gyalog ment a harcban.

A székelynél tehát a Solon törvényének megfelelő vagyoni cenzus volt, ami csak egyéni szempontoktól függött mert önként lett a magasabb osztályba felvéve, ha vagyoni gyarapodása ezt megengedte. Ez volt a magyar demokráciának legelső és legkitünőbb szervezete.

Hogy azután a feudalizmus rendszere a feudális felfogás hogyan fejlődött ki, az már a királyi hatalomnak és a nyugati országok befolyására vezethető vissza. Van azonban lényeges különbség az Ázsiából hozott patrimonialis rendszer és a többi országokban elterjedt feudális rendszer közt. Ennek alapeleme ugyanis a hatalom és a királyi jog. Míg a magyar nemzetnél az egyén korlátolta és védte is szabadságát

<p>Kitüntetések:</p> <p>Arad Budapest Belgrád Berlin Lovrin Lugos Nagybecskerek Nagyvárad Pozsony Pécs</p>	<p>Pancsova Szofia Szeged Szatmár Szabadka Temesvár Veszprém Wien Zenta</p>	<p>Fajbaromfi!</p> <p>Fajbaromfi!</p>	<p>Keltető tojások!</p> <p>Reitter Oszkár</p> <p>főkapitány fajbaromfi gazdaságában</p> <p>Nagybecskereken</p> <p>kaphatók Angliából hozatott tojásért</p>	<p>fajtisza, legelsőrendű Hófehér Orpington, hófehér Wiandotte (amerikai kitűnő téli tojók). Sárga Orpington, fekete Langsán, kendermagos Plumet Rocks tyuktojások, valamint hófehér óriás pekingi kacsá tojások darabja 60 fillér.</p> <p>Rázásmentes faláda csomagolás ingyenes.</p> <p>Hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések.</p> <p>Állami nagy aranyérem.</p>
---	---	---	---	--

a családban, a család bekapcsolódott a törzsbe, a törzs a népbe, a nép pedig a nemzetbe és ez volt a különleges magyar szabadság.

Mert a szabadság csakis úgy képezheti az emberiség haladásának éltető levegőjét ha a nemzetnek végtiszszerűleg kijelölt ideálja szolgálatára áll.

Visszatérve a magyar nemzet gazdasági munkájának más nemzetek gazdasági munkájával való összehasonlítására, azt találjuk, hogy a magyar nemzetben a jobbság maga nem azt a szerepet töltötte be, mint másutt a legalsóbb néposztály, hanem úgy töltötte be szerepét, a mint azt neki a magyar institúciók szervezték. A jobbság és földesur viszonya igen szerencsés szervezete volt a munka és tőke egyesítésének. Ez a szervezet teljesen patrimonialis szervezet volt, hiszen a család és cseléd kifejezés már ezt jelzi.

Mindaddig, míg a magyar jog, a magyar gondolatvilág abban az irányban haladt, mint az szervezve volt, a jobbság s nemességnek egy nagyobb családjá volt, hol csak a patrimonialis hatalmat gyakorolta a földesur. De köteles volt a földesur a népnek gondozására, erkölcsi és vagyoni felkarolására. Ezen kiválóan magyar gazdasági beosztás intenciója az volt, hogy a tőke és munka harmóniába hozassék és ez megteremtette a nemzet egyenletes fejlődését. A gyengébbnek megadja az erősebb védelmet s az erősebbnek rendelkezésre adja a köz érdekében a tömeg munkaerejét.

A szabadságnak az az irányzata, mely a francia forradalom idejében jutott uralomra, igen természetes, hogy a patrimonialis uralomnak végét vetette. Ezzel kiközlött a magyar földesur abból az állásból, amelyben a munkást vezetni, irányítani hivatva volt.

A bériarcok, a melyek a munkások érdekét a tőkésék érdekével szembeállítják és a mely a földesurakból munkaadót, a népből munkást csinálván, az érdekelteknek harcát kavarta fel, már modern elfajulásai mindannak, a mi a magyar szervezetet, a magyar nemzetet jellemezte. Nálunk a tőke nem volt soha Ur. Nálunk csak mint érték jelentkezett, a munka pedig, mint az értéknek megfelelő rekompenzáció, nem volt soha szolgá, hanem segítő társa kölcsönösen egymásnak. Az egyén boldogulásának nem az az útja, hogy az egyént elszakítsa mindentől és mindenkitől, az egyének öncéllá emelése, a bellum omnium contra omnes nem magyar felfogás.

Vissza kell térni azon irányzathoz, mely a föld megművelését a tőke és munka harmonikus együttműködésében a nemzeti intézményeket biztosította.

Helyes irányzat ez, hogy megérezze a társadalom minden rétege az egymásra utaltságot, az egymásra szorultságot.

A mai napon, midőn az Erdélyi Gazdasági Egylet kolozsmegyei szakosztálya ennek ünnepét üli, az érdekelteknek ezt akarjuk deklarálni, hogy a mint régen az együttes munkában volt erő, ma sem akarjuk az egyeseket magukra hagyni,

hanem szervezni akarjuk úgy, hogy az egyén ereje a család erejében, a család ereje a törzs erejében, a törzs ereje a nép erejében, a nép ereje pedig a nemzet erejében legyen.

Az a gondolat, hogy a társadalomban kezdettől fogva keressük az eszközöket és alakulatokat, melyek az egyes erejét megerősítik, mindazokra, kik e munkában összegyűlnek, a gondolatmenet, a mely erre összegyűjti, nem lehet más, mint az, hogy szervezni kell a gazdaköröket, hogy a kolozsmegyei szakosztályban, mint központban az egymás iránti kölcsönös érzést ápolni tudjuk.

Kívánatos, hogy a kolozsmegyei szakosztály az Erdélyi Gazdasági Egylettel, e szép multu történelmi alakulattal, mely a nemzetnek nehéz időkben nagy szolgálatot tett és a mely még mindig hivatva van arra, hogy vele a nemzet szeretete és a nemzet közérzése mindig kontaktusba találjon, állandó érintkezésben legyen.

Kívánatos, hogy a gazdakörök találják meg alkalmas utját annak, hogy itt mintegy szervezetben tömörüljenek és mindazt az érzést, gondolatot, irányzatot, melyet az egyesület célul tűzött ki, nagyobb erővel előmozdítani tudjuk.

Gondunk lesz reá, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylettel, az anyaegylettel az érintkezést megtartsuk, nemcsak azért, mert élén Erdély legkiválóbb emberei vannak, de mert a régiséggel együtt az értékesség zománca vonja be.

Tisztelettel üdvözli az E. G. E. alelnökeit, br. Jósika Gábort s Lészay Ferenc urakat, hogy közgyűlésünket megtisztelték; üdvözölvén az Orsz. Gazdaszövetség kiküldöttét dr. Schandl Károly titkárt, kinék elmondandó szavaiból szívesen vesszük az orsz. gazdaszövetség direktíváit, üdvözölvén a szakosztályunk kitűnő munkatársait a kolozsvári gazdasági akadémia megjelent tanárait, s legyen szabad ezuttal mindnyájunk nevében köszönteni dr. Péter Béla urat, kit a király gazdasági akadémiai igazgatói címmel és jelleggel tüntetett ki, Isten hozta a kolozsvári gazd. egylet kiküldöttét, a kolozsvári állategészségügyi felügyelőt s a dési kir. gazdasági felügyelőt, mint szívesen látott vendéget. A jegyzőkönyv hitelesítésre felkéri Juhász Árpád és Jósá Samu urakat — a gyűlést megnyitja.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd hatása alatt Szikszay Ferenc megköszöni a gyűlés nevében a szép elnöki megnyitó beszédet, s javasolja, hogy az egész terjedelmében jegyzőkönyvileg megörökíttessék. — Eljenzéssel elfogadtatott.

Szép Károly szucsági kisgazda társai nevében mond köszönetet a hozzájuk intézett szívből jövő beszédért, megértették s hálás örömmel konstatálja, de régebb idők óta érzik is, hogy úgy az állam, mint a vármegye és egyáltalán az „urak“ egész szeretettel foglalkoznak a falusi gazdaközönség kiművelésén s gazdasági előbbrevitelével, családást nem tapasztaltak, ezért bizalommal vannak a gazdasági aktiókhoz.

Dr. Schandl Károly szép szavakkal üdvözli Kolozsmegye gazdatársadalmát, örvend a gazdaszövetség megbízásának. Elmondja

ennek a kisgazdatársadalmi érdekében kifejlesztett programját és tevékenységét, vázolja a falusi gazdakörök működési körét, s azt, hogy minden magyar kisgazda legyen tagja a gazdakörnek, a gazdakörök egyesüljenek a szakosztály keretében, s ez az Erdélyi Gazdasági Egylet zászlója alatt nagy erőssége lesz a Gazdaszövetség további aktióiban. Örömmel fejezi ki, hogy éppen kolozsmegye gazdaközönsége mutat példát Erdélyben a kisgazdák szervezésére, látva ezt a szép közgyűlést, bizik a sikerben.

Elbádo jelentést tett a szakosztálynak 1911. évi működéséről, s az 1912. évi működési tervéről, részletes jelentést tesz még az erdélyrészi állami népszerítő akció mult évi működéséről, s úgy az E. G. E. mint a szakosztályunk s a törvényhatóságnak további támogatását kéri.

Szikszay Ferenc, Fekete Antal elismerő szavai után a jelentések örvendétes tudomásul szolgálnak s a működési tervet elfogadtatott.

Br. Jósika Gábor üdvözli az E. G. E. nevében a szakosztályi közgyűlést s látva a nagy számban megjelent kisgazdákat, örvend, hogy az E. G. E. s a szakosztály társadalmi akciójának már ily szép számban vannak megértői és munkatársai. Köszönetet mond az Orsz. Gazdaszövetségnek, hogy ezen a gyűlésen képviseltette magát s küldöttének tanulságos és buzdító beszédeért elismeréssel van s közös célért dolgoznak mindnyájan: a gazdatársadalom szervezésén, megerősítésén s ezuttal különösen a falusi gazdatársadalom tovább művelésén — s ha az erdélyi irányok figyelembe vételével kíván a Gazdaszövetség hazarészünkön is dolgozni, az Erdélyi Gazdasági Egylet részéről készségesen fogják segíteni.

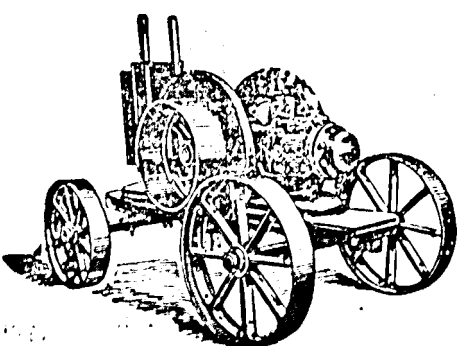
Az indítványok során felszólal Kun László szászfenesi plébános hogy a falusi téli háziipar fejlesztését már az elemi iskolában javasolja megkezdeni, mert ezt ők ezen a télen Szászfenesen sikeresen meg is kísérelték — a hasznos készítményeket be is mutatja. Az indítvány a sz. o. intézőbizottsághoz tétetik át.

Más tárgy nem lévén, elnök újból megköszöni a megjelenteknek az érdeklődést, a kisgazdákhoz intézett buzdító szavakkal a közgyűlést berekeszti.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Az országos állatkiállítás Brassóban.

A m. kir. földművelésügyi miniszterium már az 1910. évben engedélyezte az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesületnek, hogy a kormány védnöksége alatt és általa segélyezve Brassóban országos állatkiállítást rendezzen. A járványos száj- és körömfájás fellépte azonban megghisította ezt a tervet, amelynek kivitele, abban a reményben, hogy a járvány a tél folyamán megszűnik, az 1911. év tavaszra halasztatott. A száj- és körömfájás azonban nem hogy megszűnt volna, hanem ellenkezőleg az egész országra kiterjedt és a kiállítás megtartását az 1911. évben is lehetetlenné tette. Ebben az évben végre annyira csökkent a járvány, hogy az országnak csak egy-ké községe van még zár alatt, a kiállítási bizottság tehát elhatározta, hogy az állatkiállítás Brassóban folyó évi május hó 16., 17. és 18-át

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

G N O M

Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

magánjáró benzín- és
nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető.
Arjegyék ingyen és bérmentve. 2579

végre mégis megtartja, amely határozathoz a kormány is hozzájárult.

Hogy nagyméretű kezdeményezésről van itt szó, amelynek sikerülte az egész ország állattenyésztésére nézve nagyfontossága, azt már az országos állatkiállítás neve és a nagy anyagi áldozatok is bizonyítják, amelyeket a kormány és az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület az ügy érdekében hoznak. Az állam a költségek fedezésére 46.000 és díjazásokra 16.000 koronát engedélyezett. Azonkívül más oldalról díjazásokra összesen szintén 2800 koronát bocsátott az egyesület rendelkezésére; az egyesület a maga részéről pedig különböző célokra 10.500 koronánál többet szavazott meg.

Hogy a kormány az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesületet bizta meg a kiállítás rendezésével és hogy annak helyéül éppen Brassó lett kiválasztva, annak mélyreható oka van. A szomszédos Románia ugyanis komolyan hozzájárul az állattenyésztésének fejlesztéséhez s podoliai marhája helyett a nyugateurópai tarka szarvasmarhát (pinzgau és simenthali fajt) akarja meghonosítani. E célra több millió leit vett fel költségeloirányzatába. A brassói állatkiállításon arról akarjuk meggyőzni romániai szomszédunkat, hogy tenyésztések beszerzése miatt nem kell neki Ausztriába, Németországba, vagy Schweizba fáradnia, mert szükségletét nálunk is elsőrendű tenyészanyaggal fedezheti, amelyhez itt, a közelben mindenestre olcsóbban hozzájut, mintha messze idegenben vásárolna. Ha ezt sikerül bizonyítanunk, akkor hosszabb időre jó piacot biztosítottunk magunknak értékes tenyészállataink számára. Erre a célra Brassónál kedvezőbb helyet földművelésügyi kormányunk alig találhatott volna. Mert e város nemcsak nagyon közel fekszik a romániai határhoz, minek folytán a román gazdaközönség könnyen látogathatja a kiállítást, hanem mert e vidéket legnagyobb részben kisgazdák lakják, akiknek állattenyésztése és mezőgazdasága elismerten hazánk legvirágzóbbjai közé tartozik. A Barcaság szász községei valamennyien tagosítva vannak, minélfogva az ottani gazdák mind váltógazdaságot folytatnak és állattartásukban aránylag igen előrehaladottak.

A brassói országos állatkiállítás kiállítók és díjazva lesznek: lovak, szarvasmarha, bivaly, juh, sertés, baromfi és házi nyulak. A kiállításra való bejelentéseket a kiállítási bizottságnál (Brassó, vármegyeház) kapható bejelentő-lapokon legkésőbb április hó 10-ig kell megtenni. Kívánatra a bizottság a bejelentési-lapokon kívül a kiállítási határozmányokat és a díjazási tervezetet is megküldi, valamint készségesen szolgál mindenemű felvilágosítással.

Az állatkiállítással egyidejűleg gazdasági gépkiallítás, ipari- és háziipari kiállítás is lesz, úgy, hogy annak látogatása több irányban érdekesnek és tanulságosnak ígérkezik. Azonkívül a kiállítás tartama alatt a közelfekvő községekre több kirándulás van tervbe véve gazdasági berendezések megtekintésére.

A brassói országos állatkiállítás célját csak úgy érheti el, ha hazánk egész gazdaközönsége közreműködik és lehetőleg sok és szép állatot állít ki. R. M.

— **Hirdetmény.** A m. kir. földművelésügyi Miniszter Ur Ónagyméltóságának 444/VI. 2. 1912. számú körrendelete értelmében az elmúlt években a gyümölcsösökben kiszámíthatatlan károkat okozott kártékony hernyók, vértetű és hasonló, gyümölcsfákat pusztító rovarok itása céljából alólírott városi Tanács felhívja a gazdaközönséget, különösen pedig a gyümölcsfatenyésztőket, hogy gyümölcsfáikat a hernyófészkektől, lepketojásoktól, vértetűtől, sáskától és darázs-fészkektől a f. 1912. év március hó végéig, de feltétlenül még a fák rügyeinek fakadását megelőző időkből annál is inkább tisztítsák meg, mivel annak elmulasztása esetén a tisztítást, illetve a felsorolt hernyók, rovarok irtását a városi Tanács közigazgatási

végrehajtás után, az irtást elmulasztó fatenyész-tők költségére felfogadott napszamosokkal fogja elvégeztetni. Ezenkívül pedig a mulasztó fél az 1894. évi XII. t.-c. 95. §-ának k) pontjába ütköző *mezőrendőri kihágás miatt 100 koronáig terjedhető penzbírsággal büntetettik.*

A városi Tanács figyelmezteti a gyümölcsfatenyészőket, hogy a rovarok kiirtása céljából tett tisztítások megtörténtéről hatósági uton fog magának meggyőződést szerezni, amennyiben az ellenőrzéssel megbízott szakértő — a fentebb megjelölt határidő eltelte után, — a mezőrendőrök, kertőrök, szőlőpásztorok stbi kísérete mellett be fogja járni az őszes gyümölcskerteket, és lombos fákkal beültetett területeket, hogy a helyszínen személyesen meggyőződjék arról, vajjon az irtás helyesen megtörtént-e?

Tekintettel pedig arra, hogy a madarak a hernyókat minden emberi erőnél nagyobb mérvben pusztítják, s így a madarak kiméltése a kártékony rovarok, hernyók és sáskák elleni védekezésben jelentékeny eredményt biztosíthat, a városi Tanács a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi Miniszter Úrnak 1901. év március hó 18-án 24605. sz. a kiadott körrendelete értelmében ismételt felhívja a város minden egyes polgárának figyelmét a hasznos madarak oltalmazására.

Továbbá a cserebogár kötelező irtására vonatkozólag a körrendelet értelmében felhívjuk a gazdaközönség figyelmét a következőkre:

A cserebogarak kötelező irtását ugyancsak az idézett törvény-szakasz rendeli el akként, hogy tömeges megjelenésük alkalmával megfelelő módon pusztítandók. A cserebogarak irtási módjára (szedésére és elpusztítására), valamint az irtásnak ellenőrzésére s a mulasztókkal szemben való eljárásra általában ugyanazok a rendelkezések érvényesek, melyek a fentebb jelzett körrendelet 1-7. pontjaiban a hernyók elleni védekezésre nézve foglaltak.

Végül a marokkói sáska irtásáról az 1907. évi XXXI. t.-c. s annak végrehajtása iránt kiadott 28000.907. sz. rendelet intézkedik. E törvény értelmében, ahol a sáska már az előző években is károkat okozott vagy a sáska előfordulása várható, kötelesek a külső mezőrendőri közegek, vagy a községi előjárók a határt minden év április 15-től július végéig állandóan felügyelni. Azokon a birtokokon, amelyek mezőrendőri felügyelet szempontjából a községi határtól elkülönítve kezeltetnek, az illető birtok tulajdonosa, haszonélvezője, vagy pedig a birtok önálló gazdasági vezetésével megbízott alkalmazott köteles teljesíteni a felügyeletet. A sáska fellépését a felügyeletre köteles hatósági közegek, valamint magán egyének a törvényben előírt módon bejelenteni tartoznak.

A megfigyelés és védekezés, valamint az állami közreműködés és a büntető rendelkezések módoszatai tekintetében általában utalok a jelzett törvény és végrehajtási rendeletének határozmányaira. Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1912. évi március hó 19.-én tartott üléséből. Szvalcsina Géza, m. kir. udv. tanácsos polgármester.

— **Szőlőmunkásképző tanfolyam Dicsőszentmártonban.** A Kisküküllőmegyei Gazdasági Egyesület november 15-ig terjedő szőlőmunkásképző tanfolyamot rendez a földművelésügyi kormány támogatásával Dicsőszentmártonban. A tanfolyamon 20 munkást képeznek ki. Közülük 14 Kisküküllő, 3 Marostorda és 3 Tordaaranyos megyéből való. A munkások az ellátás ellenében az állami mintaszőlőtelepen dolgoznak, ami mellett megfelelő elméleti oktatásban is részesülnek.

— **Szőlészeti- és borászati-szake előadások Budapesten.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a földművelésügyi kormány támogatásával április 15-ike és 17-ike közötti időben szőlészeti-szake előadásokat rendez Budapesten és Budafokon. A tervezet szerint Istvánffy Gyula dr. a peronospora újabb vizsgálatáról, Gáspár Jenő dr. a vé-

dekező szerekéről, Bernátsky Jenő a bor érséről, Sávoly Ferenc dr. az időjárásnak peronosporára való hatásáról, Pettenkoffer Sándor a barnatörés gyógyításáról, Csathó Gyula a szűrés közben való szénsavadagolásról, Tóth János a fejtőgépekről, Jablonowski József a szőlőmoly elleni védekezésről és Szepessy József a fogatós szőlőművelési eszközök használatáról fognak előadást tartani. Az előadásokon a szőlősgazdák egyesületének tagjai, valamint az állami szőlészeti szakközegek díjmentesen vehetnek részt. Mások csak 4 korona tandíj lefizetése mellett hallgathatják végig az értekezéseket. Jelentkezni már előzetesen kell a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatóságánál (Budapest, IX. Üllői-ut 25. I.), mivel a hallgatókat csak korlátolt számban veszik fel.

— **Bikavásár.** A Csikvármegyei gazdasági egyesület március hó 20-án tartotta Csikszere-dában XXIV-ik bikavásárát. A vásár ügyeit Becze Antal elnöklete alatt az egyesület állattenyésztési szakosztálya intézte. A bírálatokban résztvett Kiss Ernő kir. gazdasági felügyelő, ki a községek részére szükséges tenyészbikák bevásárlását is intézte s kedvezményes áron részletfizetésre osztotta ki azokat. Felhajtott a vásárra 85 drb. tenyészigazolványos és 15 drb. igazolvány nélküli, valamint a szomszédos Udvarhely, Marostorda, Háromszék vármegyék-ből 31 drb. részint igazolványos, — mely azonban nálunk nem érvényes, — részint igazolvány nélküli bika, összesen tehát 131 drb. Az idegen vármegyéből hajtott, valamint az igazolvány nélküli bikák megbíráltattak s az arra érdeme-sek igazolványnyal láttattak el. Összesen 22 drb. bika minősített tenyészítésre alkalmasnak. A gazdasági felügyelő 37 község részére 47 drb. tenyészbikát vásárolt meg és osztott ki. A legdrágább bika 1000 koronán, a legolcsóbb 400 koronán vásároltatott. Általában az idei bikavásár úgy az eladó gazdák, mint a vásárló községek nagyfokú érdeklődése mellett folyt le. A bírálatokban az állattenyésztési szakosztály tagjai közül résztvettek: Keresztes Antal előadó, András Lajos, Bartalis Ágoston, Incze Ignác, Jozefovics Adolf, Kovács János, Révész Gyula, dr. Sándor Gyula, dr. Sándor Gergely, Tompos János, Vitályos Gyögy, Zakariás K. Antal, T. Nagy Imre titkár és Adorján Imre.

— **Sortrágyázóvetőgép bemutatás Hatvanban.** Most ért véget az ország minden részéből egybegyűlt gazdaközönség élénk részvétele mellett az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a hatvani cukorgyár gazdaságában rendezett sortrágyázóvetőgép bemutatás. A nyilvános bemutotón az O. M. G. E.-t Krollop Hugó orsz. képviselő, titkár és az egyesület műszaki bizottságát Bolla Mihály miniszteri tanácsos képviselték. A gépeket műszaki szempontból Karkovány Ákos műegyetemi adjunktus ismertette, a sortrágyázással elért eredményekről pedig Gyárfás József az országos növénytermelési állomás vezetője tartott a gazdáknak előadást. Összesen 6 drb. különféle rendszerű sortrágyázó vetőgépet és 12 drb. speciális repavetőgépet mutattak be. A bemutatással egyidejűleg végezték el a növénytermelési kísérleteket is: árpával és cukorrépával, melyek eredményéből fogják megállapítani az egyes gépek használhatóságát. Az uradalom részéről Koppély Géza társulajdonos és Minarik József jószágigazgató buzgólkodtak a bemutató sikere érdekében.

— **Védekezés a vetőmaghamisítások ellen.** Az elmúlt évben világszerte uralkodott nagy szárazság folytán a legtöbb takarmánynövény magtermése olyan csekély volt, hogy a gazdaközönség alig lesz képes a készletből szükségletét fedezni. A kereslet jóval felülmúlja a kínálatot s ennek folytán a takarmánynövények vetőmagjai már eddig is alig tapasztalt magas árakat értek el. Tekintettel arra, hogy a magas árak és a nagy kereslet mellett napirandelen lesznek a gyakori hamisítások és egyéb visszaélések átiratban fordult a kassai m. kir.

vetőmagvizsgáló állomás az összes érdekelt hatóságokhoz, felkérve őket a hathatós ellenőrzésre és a visszaélések szigorú megtorlására.

— **A magyarországi szövetkezetek és a nemzetközi központ.** Felhívta a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségét a Londonban székelő nemzetközi szövetkezetek szövetségét, hogy terjessze elő a legkezelebb nemzetközi kongresszusra nézve a magyarországi szövetkezetek óhaját és javaslatát. A Szövetség hosszabb átiratban felelt a nemzetközi központnak, kifejezést adva a magyarországi szövetkezetek azon óhaját, hogy a nemzetközi kongresszusok a jövőben gyakorlasabb kérdésekkel is foglalkozzanak. Ne csak a fogyasztási szövetkezetek ügyeit, hanem a szövetkezés többi ágait is is karolják fel és igyekezzenek előmozdítani a nemzetközi forgalmát különösen a központok között tegőék lehetővé, hogy a különböző águ szövetkezetek közöljék egymással gyakorlati tapasztalataikat s egyuttal azt is követelte a szövetség, hogy a nemzetközi kongresszus tartsa magát távol minden pártpolitikától, tehát a szociáldemokratákkal való barátkozástól is, mert különben nem haladhatnának együtt a magyarországi szövetkezetek a londoni nemzetközi központtal.

— **Mezőgazdasági munkások közvetítése.** A felvidéki miniszteri kirendeltség a gazdasági munkások közvetítését is programjába véve, Trencsénmegye területén beszerezte a mezőgazdasági munkások számát, a napi kereset nagyságát, valamint az élelmezés módozataira vonatkozó adatokat. Ezek szerint a megye területén 25.000 mezei munkás van. Közülök 6000 belföldön keresi kenyerét, 19.000 pedig jórészt Morva-, Cseh- és Poroszországekban. Az utóbbiak közül mintegy 14.000 szívesebben vállalna azonban munkát Magyarországon. Szerződést kizárólag az egész gazdasági évre kötnek. Tavasszal és ősszel a napszám 80—140 fillér között váltakozik. Aratásnál 180—270 fillér a napibér. A természetbeni járandóságot megfelelő pénzértékben is elfogadják. A szerződést a körjegyző előtt kötik meg. A miniszteri kirendeltség (Zsolna) szívesen segédkezik ugy a munkásoknak, mint a munkaadóknak a szerződések megkötésénél.

— **A Vizslaversenyek,** melyeket április 21-én az isaszegi korona-uradalmi területen rendez a «Magyar Ebtenyésztők és Ebkedvelők Egyesülete» nagysikerűnek ígérkeznek. Eddig nem kevesebb mint 25 vizslát neveztek az ország minden részéből. Nevezni április 15-ig kell ifj. Hölle Mártonnál (Budaórs) vagy lovag Kerpely Bélánál (Bpest. VII. Nefelejts-utca 8.), kik mindenre nézve szívesen szolgálnak felvilágosítással levélileg is. Nézők szintén április 15-ig jelentkezzenek. Programok kérésre díjmentesen küldetnek.

— **A lócsiszár fuvarosok.** Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben az elcsi gázott és nyomorék lovaknak fuvarozástól való eltiltását követeli. Nemcsak a nagyobb, de a kisebb városokban is, a bérkocsisok és fuvarosok olyan lovakkal dolgoznak, hogy szánsalom azokra nézni. Általános megütközést kelt az az embertelen bánásmód, amelyben az ilyen állatokat részesítik. Kíéheztetett sőt néha sérült lovaknak kegyetlen ostorozását és sokszor a végkimerültségtől azok összeroskadását látja a közönség. Ezért nemcsak az emberséges érzések, de a gazdasági szempontok is megkövetelik, hogy az a kegyetlenkedés hatóságai uton megakadályoztassék. A földmivelésügyi miniszter fölkhívta a törvényhatóságokat, hogy ellenőrizék a bérkocsisokat és teherszállító fuvarosokat s ha kell a törvény teljes szigorával az idevágó rendelkezések betartására szorítsák őket. Rendeletében megjegyzi még a miniszter, hogy követeléseinek végrehajtását saját közgeivel fogja ellenőriztetni.

Szőlőoltványok,

sima és gyökeres európai, valamint amerikai szőlővesszők

legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Kopányi Imre szőlőgazdasága,
szőlővessző és oltványtelepe,
Margitta, Biharmegye.

Tessék ismertető füzetet kérni, mely igen fontos dolgokat tartalmaz, érdeklődőknek a telepkezelőség, ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

2675

— **Drágább lesz a boggyógyümölcs.** A mult évi általános, kölcsönösen pedig Németországra kiterjedő rossz termés folytán a ribizke, köszméte, számoça és földi eper ára a folyó évben a mult év folyamán elért átlagos árakat jóval meg fogja haladni. Ugyanis a mult évi rossz termés folytán a konzervgyárak a fenti boggyógyümölcsökből szükségletüket nem fedezhették s így folyó évi készleteiket esetleg Magyarországon és Ausztriában magasabb árakon lesznek kénytelenek beszerezni. Emeli még a boggyógyümölcsök árát az is, hogy az idei hideg tél a boggyógyümölcsök folyó évi termésére a Németbirodalomban már most is hátrányos befolyást gyakorolt. Így jó termésre ott már alig van kilátás. Mindezen körülmények következtében a németországi boggyógyümölcs termelők a boggyógyümölcsök folyó évi legkisebb árát a következőkép állapították meg 50 kilógrammonként: Ribizke vörös 14—16 márka, fekete 22—25 márka. Köszméte éretlen zöld állapotban 15—18 márka, érett állapotban 8—12 márka, nyers fogyasztásnál 12—13 márka. Málna 30—40 márka. Számoça 30—35 márka. Földi eper 30—40 márka.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADO:
TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H Á Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészti ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

BIRTOK,

2713

1000—1500 hold, többnyire szántó, erősen megterhelve, instrukcióval együtt megvételre kerestetik. Ajánlatok „Reális 2500“ (32690) alatt kéretnek; Schwarz József hirdetőjébe, Budapest, Andrassy-ut 7.

Irtó. Végre egy teljesen megbízható szabadalmazott vegyszer gyümölcsfák permekezésére; hernyók, cserebogarak és egyéb kártevő rovarok irtására. Ujabban az ország legtekintélyesebb gyümölcsöseiben meglepő eredménnyel. Irtót „használnak“, Egy doboz ára: 1 korona 10 doboz vételnél csomagolás posta ingyen. Nagyobb üzletekbe bizományi raktárt adok.

Döry Mihály okl. gyógyszerész Szekszárd. 2729.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzvisszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglevő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10—50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2666

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönök, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egy-
tal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapoto-
kat, gyors és költséget kiméző eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolando

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeinek adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.
A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest: Nádor-utca 31-33 sz. szerelhető be. A Fischer-féle szőlőkötözőt szőlőkötözők készült vízhatlan ponyvák nagysztrapp mellett is eltarthatnak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás.

Ponyvakölcsönző Intézet. Tessék ajánlatot kérni!

2260

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Irodák:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.

Betéteket elfogad könyvecskére vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámit váltókat, kisorsolt és egyéb értékeket mérsékelt kamattal mellett.

Jelzálogkölcsönökét készpénzben ad

2004

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsönökét konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Értékpapírokat vesz és elad, ezek eladását közvetíti.

Utalványokat állít ki külföldi piacokra.

Árukra előlegel ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett.

I. oszt.

kifogástalan, jégverés- és peronospora-mentes fajtiszta szőlőoltványok darabonként 20 fillérért kaphatók:

Scheiner M. és fia

szőlőoltvány telepén

Teke, Kolozsmegye.

Arjegyék kívánatra bérmentve és ingyen. 2661

Szőlőoltványokat

saját telepünkön termelt, I. oszt. minőségben, 60 bor- és csemegefajban lelkiismeretes kiszolgáltatás mellett szállít:

Róth Testvérek
szőlőoltványtelepe
Medgyes. Nagyküküllőmegye.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
2683

Eladó

Magnum-bonum
étkezési burgonya vetőgumónak, mázsánként 8 koronáért, vevő zsákjában, ab Kolozsvár állomás. — Cim: szászfenesi bérgazdaság Szászfenes (Kolozsmegye.)
2724

Eladó

Dr. gróf Teleki Domokos ur Omé lósága, többszörösen kitüntetett geryeszegi magyar erdélyi tenyészetében
10 drb., erős csontozatu, nagytüstü, kifogástalan küllemü, tenyészképes,
2 évet töltött bika.
Ugyan itt e adó 14 drb. egy éves 1-ső rendű fehérszörü mangalica kan is drb 120 kor.
Érdeklődőknek megkeresésre készséggel ad felvilágosítást Geryeszeg, (posta, távirda, telefon, vasutállomás.)
Pálffy Dezső,
intéző.
2687

500—1500 hold körüli

eladó

Birtokot

Keresek

Megvételre!

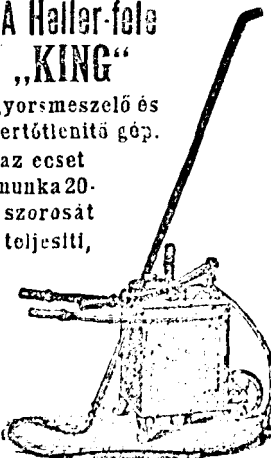
sürgösen. magyarulta vidéken, vasut közelében, parkkal, urilakkal, jó gazdasági épületekkel. A birtok felerészben erdő is lehet.

Sürgös ajánlatokat, lehetőleg direkt, az Erdélyi Gazda kiadóhivatalához kérem „J. H.” jelige alatt beküldeni.

2651

A Heller-féle „KING”

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép. az ecset munka 20-szorosát teljesíti,

Mo zelóm szivattyuval asonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelóm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két vagy háromágu (szóráv) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. Képviselek kerestetnek.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyuk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „Kings” tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozás és előmunkálatot feleslegessé tesz.

Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Gyártók azonkívül: 2684

Pittore és Triumph

nevü gyorsmeszelőt is.

Kwizda
Ferencz János

az osztrák magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkekben való szállítója, kerületi gyógyszerész.

KORNEUBURG-BAN
WIEN MELLETT.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 K 80 fill. Ötven év óta van használatban az udvari, valamint versenyistállóban a lovak izmainak erősítésére, fárasztó mentek előtt és után, ficamodásoknál és az izmok merevedésénél stb. Lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatásán képesíti.

a Kwizda-féle Restitutions-fluid. Cimke és csomagolás védve; valódi csak az alant látható védjeggyel. Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, Király-utca 12. szám, Budapest, Andrassy-ut 26. szám.

KWIZDA SZABADALMAZOTT
PNEUMATIKUS DOKAVÉDŐ SZALAGLÉC-PÁRNÁVAL | BOKAVÉDŐ SZALAGOK.

GUMMIBÓL csak fekete színben, szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatuk elő és pedig bal és jobb lábba.

A bokára, a—b-ig mérve, melynek kerülete

20—22 cm., megfelel az 1. sz. 25—27 cm., megfelel a 3. sz.
23—24 cm., megfelel a 2. sz. 28—30 cm., megfelel a 4. sz.

2850 III.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben darabként:

1. sz. K 6.00 2. sz. K 6.50
3. sz. K 7.00 4. sz. K 8.00

Fekete, barna vagy fehér színben drbként:

1. sz. K 6.50 2. sz. K 7.00
3. sz. K 7.50 4. sz. K 8.50

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: **KWIZDA FERENCZ JÓZSEF** cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, **KORNEUBURG** Wien mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

2681 I.

Gépek és formák

homok értékesítésére.

Cementtétőcserépgyártógépek, betonürtőmbgyártógépek, cementfalazótéglagyártógépek, cementalagcsógyártógépek.

FORMÁK

csatornázási csövek, lépcsők, kerítésoszlopok stb. előállítására.

KÖTŐRÖK.

PRÉSEK

BETONKEVERŐK.

L. C. M.—Cementfestékek.

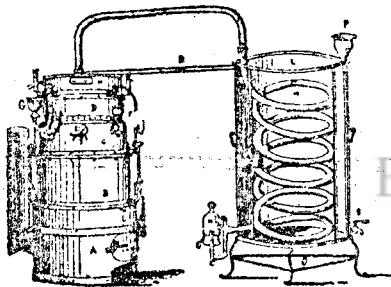
Különlegességi gépgyár.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt,
Leipzig mellett (Németország).

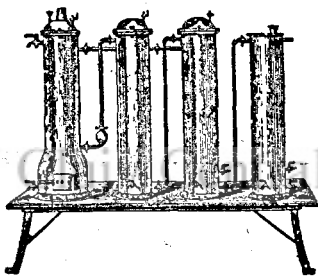
443 sz. árjegyzék díjmentesen.

Legujabb gyümölcstörkőly és borseprű leparoló készüléket, vízfürdős kazánnal, minden alaku pálinkafőző üstöt, új szeszadó előírás szerint készít. Borhevítő pasteurizáló készülékek hűtővel a legjobb minőségben és csinos kivitelben szállít, gyári berendezések és felszerelésére ajánlja magát:

Gállik Lajos rézműves-mester
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.

Képes árjegyzéket bérmentve küld.

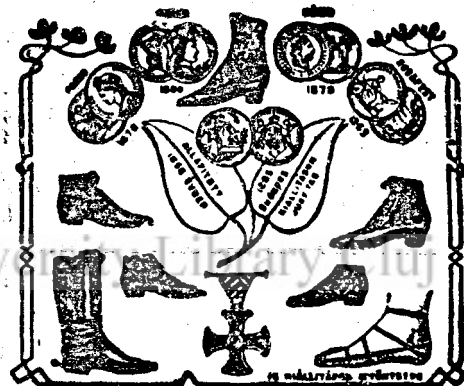
Ócska rezet főző árban becserél.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

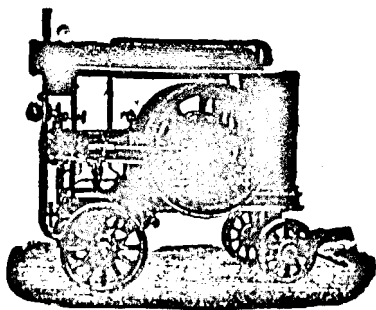
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

2086

I-SZÖR
kevesebb
a gond,
II-SZÖR
kevesebb
a munka,
III-SZÖR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
bordói keverék

kész állapotban nagyon erősen tapad a nedves levélre is
Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs

[Számítalan elismerő nyilatkozat!]

Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt
szabadalmát képezett **Rézkenport és bordói port is.**

FORHIN-gyártól, Budapest,
VI., Váci-ut 93.

kérjen ingyen és bérmentve leírást.

ÁLLAMILAG ÓLOMZÁROLT

ERDÉLYI hegyvidéki **LÓHEREMAG**, mely kifagyásnak legjobban ellentáll, takarmányhozama pedig legkedvezőbb, továbbá ólomzárolt **Lucernamag**, nálunk legjutányosabban kapható.

Mintázott ajánlatokat kívánatra azonnal küldünk. Az elszállítás **Kolozsvár** vagy **Marosvásárhely** vasúti állomásról történik, készpénz fizetés ellen. Előzetes megállapodásnál őszi fizetendő váltóra is eladunk.

Klein József és Testvére,

Kolozsvár és Marosvásárhely.

2727

Takarmány- répamag.

A Cserhádi tanár által
meghonosított

Óvári

(Olajbogyóhoz hasonló, de bővebben termő és tovább eltartható)

Kapható:

Gróf Teleki Arvéd,

drassói uradalmában
posta: **Koncza.**

2726

Megvételre keresek legmagasabb napiárért

burgonyát fehér hópehely, Imperator vagy Magnum bonumot, ugyszintén kék burgonyát és rózsát étkezni valót és vetni valót, ugyszintén etetésre alkalmas burgonyát legyen az bármilyen nagy mennyiségű is. — Szives ajánlatokat az ár és mennyiség megnevezésével kér:

Hoppe Antal kereskedelmi kertész,
Rákospalota Pestmegye címzeni.

2708

A legkiválóbb faju nemesített gyümölcsfák

kaphatók **Hoffmann Ignác**

Szeged

2689

ujszegedi 50 kat. hold területen levő gyümölcsfaiskolájában.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Szőlőtelepítő!

A sikeres telepítés első feltétele a jó anyag és a kellő alanyfajta alkalmazása!

Ajánljuk: saját termelésű fásoltványainkat, amerikai sima és gyökeres, európai sima vesszőinket, teljesen kifogástalan elsőrangú minőségben.

Marosmenti Szőlőoltványtelep Szövetkezet.

Központi iroda: Marosvásárhely Széchenyi-tér 52 sz.

Telep: 120 kat. hold területű.

Telefon szám: 3.

Sürgőnycim: Szőlőtelep Marosvásárhely.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.